

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Бұқаралық ақпарат құралдарының қоғамдық пікірге және сайси процестерге әсері.

ЖАРИЯЛАНДЫ
08.07.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/158922/>

Мырзағалиев Асыл

Аннотация: Мақала бұқаралық ақпарат құралдарының (БАҚ) қоғамдық пікір мен саяси процестердің қалыптасуына әсерін қарастырады. Қазіргі ақпараттық қоғам жағдайында БАҚ ақпарат беруде, азаматтардың көзқарастары мен сенімдерін қалыптастыруда шешуші рөл атқарады. Автор бұқаралық ақпарат құралдарының әртүрлі түрлері (теледидар, интернет, баспа басылымдары) саяси оқиғалар мен шешімдерді қабылдауға, сондай-ақ олардың қоғамдық пікірді басқарудағы рөліне қалай әсер ететінін талдайды. Бұқаралық ақпарат құралдарының әртүрлі елдердегі сайлау тәртібі мен саяси жұмылдыруға әсерін көрсететін жағдайларға ерекше назар аударылады.

Кілт сөздер: Бұқаралық ақпарат құралдары, қоғамдық пікір, саяси процестер, теледидар, интернет, баспа басылымдары, саяси жұмылдыру, селективті мінез-құлық, қоғамдық пікірді манипуляциялау, ақпараттық қоғам.

Бұқаралық ақпарат құралдары (БАҚ) қазіргі қоғамның ажырамас бөлігіне айналды. Олар ақпаратты жеткізіп қана қоймай, саяси процестерге айтарлықтай әсер ете отырып, қоғамдық пікір қалыптастырады. Бұл мақалада бұқаралық ақпарат құралдары азаматтардың саяси оқиғалар мен шешімдерді қабылдауына, сондай-ақ олардың қоғамдық пікірді басқарудағы рөліне қалай әсер ететіндігі қарастырылады.

БАҚ-тың негізгі рөлі ақпарат беру болып табылады. Теледидар, радио, баспа және интернет-платформалар арқылы адамдар саяси оқиғалар, экономикалық жаңалықтар және әлеуметтік мәселелер туралы біледі. Алайда, бұқаралық ақпарат құралдары оқиғаларды ақпараттандырып қана қоймай, олардың көзқарастары мен екпіндерін бере отырып түсіндіреді. Бұл қоғамның ақпаратты

қабылдауына айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Теледидар ең ықпалды бұқаралық ақпарат құралдарының бірі болып қала береді. Көрнекі бейнелер мен теледидардың эмоционалды әсері күшті әсер қалдырып, көрермендердің сенімін қалыптастыра алады. Жаңалықтар, ток-шоулар және деректі фильмдер халықты саяси ақпараттандыруда маңызды рөл атқарады. Алайда, теледидар бағдарламалары белгілі бір саяси күштерге пайдалы белгілі бір интерпретациямен немесе екпінмен ұсынылған кезде манипуляция құралы бола алады. Интернет пен әлеуметтік желілер ақпарат таратуға және аудиториямен өзара әрекеттесуге жаңа мүмкіндіктер ашты. Интернет-платформалар виртуалды қауымдастықтар мен пікірталас алаңдарын құра отырып, жаңалықтармен, пікірлермен және пікірлермен лезде бөлісуге мүмкіндік береді. Facebook, Twitter және Instagram сияқты әлеуметтік желілер саяси жұмылдыру мен үгіт-насихаттың маңызды арнасына айналды. Дегенмен, олар жалған ақпарат пен жалған жаңалықтардың көзі бола алады, бұл объективті қоғамдық пікірді қалыптастыру процесін қиындатады. Баспа басылымдары аудиториясының азаюына қарамастан, саяси дискурста маңызды рөл атқаруды жалғастыруда. Газеттер мен журналдар көбінесе теледидар мен интернетке қарағанда оқиғаларға тереңірек талдау жасайды. Журналистік зерттеулер мен аналитикалық мақалалар саяси оқиғалар мен шешімдерді қабылдауға айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Бұқаралық ақпарат құралдарының саяси процестерге әсер етуінің негізгі аспектілерінің бірі-олардың күн тәртібін қалыптастыру қабілеті. БАҚ қандай оқиғалар мен тақырыптар қамтылатынын және қандай жолмен шешеді. Бұл қоғамдық пікірдің басымдықтарына, демек, саяси күн тәртібіне әсер етуі мүмкін. Мысалы, экологиялық мәселелерді белсенді түрде қамту Үкіметке қоршаған ортаны қорғау шараларын қабылдауға қоғамдық қысымның артуына әкелуі мүмкін.

Қорытындылай келе, бұқаралық ақпарат құралдары қоғамдық пікірді қалыптастыруда және саяси процестерге әсер етуде маңызды рөл атқарады. Олар ақпарат береді, оқиғаларды түсіндіреді және күн тәртібін қалыптастырады. Алайда олардың әсері әрдайым объективті бола бермейді және оны қоғамдық пікірді манипуляциялау үшін қолдануға болады. Сондықтан сыни тұрғыдан ойлау және ақпаратты талдай білу қазіргі ақпараттық қоғамдағы негізгі дағдыларға айналады.